

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:
« طرح حمایت از مالکیت صنعتی »
(اعاده شده از شورای نگهبان (۴))

مخصوص صحن علنی

مشخصات طرح

دوره یازدهم - سال سوم

شماره ثبت:

۱۸۲

شماره چاپ:

—

تاریخ چاپ:

—

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۷۸۵۱-۷

تاریخ انتشار:

۱۴۰۱/۱۲/۲

محمد شکوری^۱، مهدی عبدالملکی^۲، احمد حکیم جوادی^۲

مقدمه

به منظور رفع ایرادها و ابهام‌های مد نظر شورای محترم نگهبان پیرامون طرح حمایت از مالکیت صنعتی، در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲ مجلس شورای اسلامی اصلاحاتی پیرامون طرح مزبور اعمال گردید، ولی ایراد سابق شورای نگهبان ناظر به مغایرت ماده (۷۱) طرح با موازین شرعی کماکان پابرجا مانده و از نظر شورای نگهبان مرتفع نشده است. همچنین با توجه به اصرار مجلس بر مفاد تبصره «۲» ماده (۴۰) و نیز ماده (۸۲) طرح، ایراد سابق‌الذکر شورا مبتنی بر مغایرت مواد مذکور با اصل سی و چهارم قانون اساسی مجدداً تکرار شده است.

بررسی ایرادها و ارائه راهکار

با توجه به ایراد اعلام شده در خصوص ماده (۷۱) مبنی بر مغایرت با موازین شرعی قضا، مجلس ضمن اصلاح مصوبه خود مقرر نمود که «در دعوی مربوط به نقض حق اختراع، در صورتی که اختراع به صورت فراورده باشد، بار اثبات نقض برعهده مدعی نقض است، اما اگر اختراع به صورت فرایند دستیابی به یک فراورده باشد و مدعی نقض نتواند نقض حق اختراع خود را اثبات کند، چنانچه خواننده مدعی استفاده از فرایند دیگری باشد یا به استناد دلایل متقن از جمله نظریه کارشناسی اطمینان‌آور فرایند دیگری برای دستیابی به فراورده مذکور به غیر از طریق فرایند ثبت شده توسط مدعی نقض، وجود نداشته باشد و خواننده نتواند فرایند مورد استفاده خود را ثابت کند، به نقض حق اختراع محکوم می‌شود.» لکن این بار شورای نگهبان عبارت قسمت اخیر ماده اصلاحی را خلاف موازین شرع اعلام نموده و بدین ترتیب قرار گرفتن بار اثبات دعوی برعهده خواننده دعوی نقض حق اختراع را به هیچ وجهی از وجوه نپذیرفته است. لذا با توجه به اصلاحات متعدد قبلی و اصرار شورای مذکور بر قرار گرفتن بار اثبات برعهده خواهان دعوی و با عنایت به لزوم اثبات استفاده از فرایند دیگری غیر از فرایند اختراع ثبت شده و تعیین بار اثبات دعوی بر این مبنا در راستای صیانت از حقوق مخترعان، رفع ایراد امکانپذیر نبوده و راهکار دیگری غیر از اصرار بر مصوبه قبلی متصور نیست. در این راستا نیز کمیسیون بر مصوبه قبلی خود اصرار نموده است. لذا مصوبه کمیسیون در باب اصرار بر مصوبه قبلی مجلس مورد تایید بوده و تصویب آن مورد پیشنهاد است.

۱ تهیه و تدوین.
۲ ناظر علمی.

در خصوص مغایرت تبصره «۲» ماده (۴۰) و ماده (۸۲) با اصل سی و چهارم قانون اساسی نیز با توجه به اصرارهای قبلی مجلس بر این مواد مبتنی بر مصالح نظام، اصرار مجدد و ارسال مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام مورد پیشنهاد است.

نتیجه گیری

در خصوص ایراد شورای نگهبان نسبت به ماده (۷۱) طرح با توجه به اعمال اصلاحات متعدد پیرامون این ماده و عدم پذیرش قرارگیری بار اثبات دعوی نقض حق اختراع از طریق فرایند توسط شورای نگهبان، رفع ایراد مزبور به نظر امکانپذیر نبوده و در راستای حفظ حقوق مخترعان و رعایت مصالح عمومی تصویب مصوبه کمیسیون و اصرار بر مصوبه قبلی پیشنهاد می شود. در خصوص تبصره «۲» ماده (۴۰) و ماده (۸۲) طرح مبنی بر مغایرت آنها با اصل سی و چهارم قانون اساسی، با توجه به اصرارهای قبلی مجلس در این خصوص و با در نظر گرفتن مصالح نظام، اصرار بر مصوبه قبلی و ارجاع به مجمع تشخیص مصلحت نظام مورد پیشنهاد است.

شماره ماده	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	موافق به شرط اصلاح
ماده ۴۰	✓			
ماده ۷۱	✓			
ماده ۸۲	✓			